

ชุมชนอ่าวน้อย ตำบลอ่าวน้อย อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ประเด็นการจัดการประมงพื้นบ้าน

โดยรติตา แก้วจุลกาญจน์

ชุมชนตำบลอ่าวน้อย จ .ประจวบคีรีขันธ์ ประเด็นการจัดการประมงพื้นบ้าน โดยทำการศึกษา 4 พื้นที่ย่อย ได้แก่ ชุมชนตาม่องล่าย ชุมชนบ้านทุ่งมะเม่า ชุมชนบ้านคั่นกระได และชุมชนอ่าวน้อย ทั้ง 4 ชุมชนนี้ ดำรงอยู่ได้ด้วยฐานทรัพยากรจากชายฝั่งทะเลเป็นหลัก โดยอาศัยการทำประมงพื้นบ้าน ปัญหาสำคัญของทั้ง 4 ชุมชนในตำบลอ่าวน้อย ได้แก่ปัญหาการรุกรานจากเรือ ประมงพาณิชย์ที่มีศักยภาพการทำลายล้างสูง ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศชายฝั่งโดยรวม ชุมชนนี้แตกต่างจากชุมชนอื่นๆ ตรงที่ไม่ได้รับการดูแลแก้ไขปัญหาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แก่ กรมประมง และทางจังหวัด โดยชุมชนเรียกร้องจากหน่วยงานรัฐใน 2 ประเด็นสำคัญ ได้แก่ กา รออกกฎหมายกำหนดแนวเขตและป้องกันไม่ให้เรือประมงพาณิชย์รุกล้ำเข้ามาในเขตของประมงพื้นบ้าน กับการรับรองข้อกำหนดของชุมชนในการจัดการประมงชายฝั่งขณะนี้ชุมชนได้แก้ปัญหาเท่าที่ทำได้ไปพลางก่อนด้วยการวางซังทำบ้านให้ปลาและเป็นแนวเขตของชุมชนบ้านคั่นกระได และการทำธนาคา รปูของชุมชนตาม่องล่าย

ภายใต้โครงการสังเคราะห์องค์ความรู้เพื่อจัดทำข้อเสนอแนวทางและมาตรการรับรองสิทธิชุมชนที่เป็นการปกป้องคุ้มครองสุขภาวะของประชาชน, 2554
ภายใต้การสนับสนุนของ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ และ มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ

ชายฝั่งที่จอดเรือประมงพื้นบ้านของชุมชนตาม่องล่าย

1.ลักษณะและความเป็นมาของชุมชน

ตำบลอ่าวน้อย ตั้งอยู่ในเขตการปกครองของอำเภอเมือง มีจำนวนหมู่บ้านทั้งสิ้น 14 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 1 บ้านหนองหญ้าปล้อง หมู่ 2 บ้านอ่าวน้อย หมู่ 3 บ้านคั่นกระได หมู่ 4 บ้านบึง หมู่ 5 บ้านหนองเสือ หมู่ 6 บ้านเกตุเอน หมู่ 7 บ้านกม.5 หมู่ 8 บ้านวังไทรติ่ง หมู่ 9 บ้านกม.12 หมู่ 10 บ้านวังมะเดื่อ หมู่ 11 บ้านหนองยายเอม หมู่ 12 บ้านย่านซื่อ หมู่ 13 บ้านทุ่งเม่า หมู่ 14 บ้านทุ่งยาว สำหรับชุมชนที่ทำการศึกษา มีจำนวน 4 หมู่บ้านได้แก่

1.1 หมู่ที่ 2 บ้านอ่าวน้อย (ตาม่องลาย) อยู่ในเขตปกครองของเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์ ชุมชนตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ดินมีเอกสารสิทธิ์ได้แก่โฉนดที่ดิน ทิศเหนือ ติดกับ บ้านอ่าวน้อย อ.เมือง จ.ประจวบคีรีขันธ์ ทิศใต้ ติดกับ บ้านปากคลอง อ .เมือง จ.ประจวบคีรีขันธ์ ทิศตะวันออก ติดกับ เขาตาม่องลาย ทิศตะวันตก ติดกับอ่าวไทย ชุมชนนี้เป็นชุมชนชาวประมงที่มีตั้งถิ่นฐานมาเป็นเวลานานกว่า 150 ปี [1] ปัจจุบัน มีจำนวนครัวเรือน 283 ครัวเรือน ประชากร 578 คน [2]ลักษณะของคน

[1] สมัยรัชกาลที่ 4 พ.ศ.2398 ให้เปลี่ยนชื่อจาก “เมืองกุย” เป็น “เมืองประจวบคีรีขันธ์” โดยรวมเมืองกุย เมืองคลองวาพ เมืองบางนางรม เข้าด้วยกัน โดยที่ตั้งเมืองยังคงตั้งอยู่ที่เมืองกุย คืออำเภอกุยบุรีครั้นถึงสมัยรัชกาลที่ 5 พ.ศ. 2441 ให้ย้ายที่ว่าการอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ มาตั้งอยู่ที่อ่าวเกาะหลัก ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2449 ให้รวมเมืองปราณบุรี เมืองประจวบคีรีขันธ์ ตั้งที่ว่าการเมือง ที่อ่าวเกาะหลักอันเป็นที่ตั้งของ “อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์” ในปัจจุบัน ในสมัยรัชกาลที่ 6เปลี่ยนชื่อ “เมืองปราณบุรี” เป็น “อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์”เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2458 ที่มา: วิกิพีเดีย ประจวบคีรีขันธ์

[2] ที่มา : งานทะเบียนราษฎร์ อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ 30 กันยายน 2550

ส่วนมากในชุมชน กลุ่มชาติพันธุ์เป็นคนไทย ประกอบอาชีพประมงชายฝั่ง (ประมงเรือเล็ก ประมงพื้นบ้าน) นับถือศาสนาพุทธทั้งหมด ไม่มีคนกลุ่มน้อยในชุมชน คนในชุมชนส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์เป็นเครือญาติ ทั้งพี่น้อง และการแต่งงาน

1.2 ชุมชนบ้านคั่นกระได หมู่ที่ 3 และหมู่บ้านอ่าวน้อย

อยู่ในเขตปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวน้อย อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ ชุมชนตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ดินมีเอกสารสิทธิ์ได้แก่โฉนดที่ดิน แต่กลุ่มตัวอย่างที่สัมภาษณ์ ประมาณ 25 ครัวเรือน ตั้งบ้านเรือนอยู่ในที่ดินสาธารณะ ไม่มีเอกสารสิทธิ์และไม่ทราบว่าที่ดิน ดังกล่าวอยู่ในความดูแล หรือกรรมสิทธิ์ของหน่วยงานใด ทิศเหนือ ติดกับ อ. เมือง จ.ประจวบคีรีขันธ์ ทิศใต้ ติดกับ บ้านอ่าวน้อย อ.เมือง จ.ประจวบคีรีขันธ์ทิศตะวันออก ติดกับ อ่าวไทย ทิศตะวันตก ติดกับอ่าวไทย คนส่วนมากในชุมชน กลุ่มชาติพันธุ์เป็นคนไทย ประกอบอาชีพปร ะมงชายฝั่ง (ประมงเรือเล็ก ประมงพื้นบ้าน) นับถือศาสนาพุทธทั้งหมด ไม่มีคนกลุ่มน้อยในชุมชน คนในชุมชนส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์เป็นเครือญาติ ทั้งพี่น้อง และการแต่งงาน และมีความสัมพันธ์เป็นเครือญาติกับชุมชนอ่าวน้อย

1.3 บ้านทุ่งมะเม่า หมู่ที่ 13 อยู่ในเขตองค์การบริ หารส่วนตำบลอ่าวน้อย อำเภอเมืองเมืองประจวบคีรีขันธ์ ชุมชนตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ดินมีเอกสารสิทธิ์ ได้แก่โฉนดที่ดิน ทิศเหนือ ติดกับ อ.เมือง จ.ประจวบคีรีขันธ์ ทิศใต้ ติดกับ เขาช่องเก้า อ .เมือง จ.ประจวบคีรีขันธ์ ทิศตะวันออก ติดกับ อ่าวไทย ทิศตะวันตก ติดกับอ่า วไทย เป็นชุมชนชาวประมงที่มีการตั้งถิ่นฐานมากกว่า 100 ปี ลักษณะของคนส่วนมากในชุมชน กลุ่มชาติพันธุ์เป็นคนไทย ประกอบอาชีพประมงชายฝั่ง (ประมงเรือเล็ก ประมงพื้นบ้าน) นับถือศาสนาพุทธทั้งหมด ไม่มีคนกลุ่มน้อยในชุมชน คนในชุมชนส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์เป็นเครือญาติ ทั้งพี่น้อง และการแต่งงาน

เรือเล็กของชาวประมงพื้นบ้านชุมชนบ้านทุ่งมะเม่า

โดยทั้ง 3 ชุมชนมีประเภทของทรัพยากรเดียวกันคือ ประมงชายฝั่ง โดยมีประเด็นของผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการทำประมงพาณิชย์พาณิชย์ในอ่าวประจวบคีรีขันธ์ จากเรือคราดหอยลายที่ทำให้เกิดน้ำเน่าเสียในพื้นที่คราดหอย เรืออวนคู่ เรือลอบปู ที่จับสัตว์น้ำโดยไม่เลือกขนาด ในส่วนของบ้านทุ่งมะเม่า มีประเด็นของการผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติมในเรื่องผลกระทบจากโครงการที่อาจสร้างมลภาวะให้แก่ชุมชน คือ โครงการก่อสร้างโรงงาน จำกัดขยะแบบครบวงจรและโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าขยะของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทั้ง 3 ชุมชนมีวิธีการจัดการเรื่องส่วนรวม โดยวิถีชีวิตเนื่องจากเป็นชุมชนเก่าแก่ ที่มีการอยู่ร่วมกันมาเป็นเวลานาน ส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์เป็นเครือญาติ ไม่มีความแตกต่างในเรื่องของกลุ่มชาติพันธุ์ ศาสนา รวมทั้งไม่มีคนนอกชุมชนย้ายเข้ามาตั้งถิ่นฐาน และในปัจจุบันได้ใช้วิธีการประชุมตกลงระหว่างคนในชุมชน ในการจัดการ หรือดำเนินการเรื่องส่วนรวมมากขึ้น ส่วนใหญ่จะมีกลุ่มที่เป็นผู้นำ หรือตัวแทนกลุ่มบ้าน เข้ามาร่วมประชุม เมื่อได้ข้อตกลงแล้วจะมีการบอกต่อกันไปในชุมชนให้รับทราบ

2.สภาพปัญหาการจัดการประมงพื้นบ้านของ 4 หมู่บ้านโดยรวม

ทั้ง 4 หมู่บ้านให้ข้อมูลว่ามีความขัดแย้งระหว่างกลุ่มชาวประมงพื้นบ้านกับกลุ่มเรือประมงคราดหอยในพื้นที่ และเรือประมงพาณิชย์อื่นๆ โดยกลุ่มประมงพื้นบ้านระบุว่าการทำประมงเรือคราดหอยส่งผลกระทบสร้างความเสียหายกับระบบนิเวศวิทยาทางทะเล เกิดมลพิษน้ำเน่าเสีย สัตว์ทะเลหนีหาย และเครื่องมือทำประมงชายฝั่งเสียหาย ที่มาและสาเหตุของการรวมตัวของคนในชุมชนในการดูแล รักษา จัดการ และใช้ประโยชน์จากทรัพย ากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ปัญหาเข้าทำการประมงหรือใช้เครื่องมืออื่น ๆ ที่มีลักษณะหรือวิธีการคล้ายคลึงทำการประมงในเขตระยะ 3,000 เมตร โดยผิดกฎหมาย เช่นการลักลอบคราดหอยในเขตหวงห้าม การลักลอบลากอวนในเขตอนุรักษ์ ในพื้นที่จังหวัดประจวบฯ- เพชรบุรี นั้นจะมี เรือคราดหอยลักลอบเข้ามาทำการคราดหอยบริเวณชายฝั่งใน

รัศมี 3,000 เมตร อยู่เสมอจนกลายเป็นปัญหาขัดแย้งระหว่าง เรือประมงชายฝั่ง และ เรือคราดหอย ที่เข้ามาคราดหอยใกล้ชายฝั่งอันเป็นการทำลายระบบนิเวศวิทยาอยู่เสมอ จนมีการประท้วงตอบโต้รุนแรงจากกลุ่มประมงชายฝั่ง รวมทั้งปัญหาการติดสินบนเจ้าหน้าที่หลายหน่วยงาน จนเกิดเป็นปัญหาขัดแย้งอย่างรุนแรง ทั้งส่วนของประมงชายฝั่งและประมงพาณิชย์ และประมงชายฝั่งกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้เกิดการลดลงของจำนวนสัตว์น้ำในอ่าวประจวบ ฯ ที่เป็นปัญหาต่อเนื่องจากการลักลอบเข้าทำประมงโดยใช้เครื่องมือผิดกฎหมาย ของเรือประมงพาณิชย์จากท้องที่อื่น ส่งผลให้รายได้ลดลง และต้องขยายพื้นที่ออกเรือไกลขึ้น

ลักษณะของการรวมตัวของคนในชุมชน เป็นการรวมตัวโดยการกระตุ้นของคนในชุมชนเอง เนื่องจากปัญหามีความรุนแรงและส่งผลกระทบต่อการประกอบอาชีพมากยิ่งขึ้น นอกจากนั้นยังได้รับการสนับสนับสนุน ให้การรวมตัวเข้มแข็งยิ่งขึ้น จากองค์กรพัฒนาเอกชน คือ สมาคมรักษ์ทะเลไทย พื้นที่อ่าวไทยตอนบนเพชรบุรี ,ประจวบคีรีขันธ์ ที่เข้ามาเก็บข้อมูลในชุมชน และให้ความรู้ในเชิงอนุรักษ์ทรัพยากรของอ่าวประจวบ ฯ อยู่ก่อนหน้านี้ เมื่อเกิดปัญหาจึง เข้ามามีส่วนช่วยสนับสนุนในรวมตัว และสร้างเครือข่ายกับชุมชนที่มีปัญหาในลักษณะเดียวกัน โดยมีลักษณะการรวมตัวของคนในชุมชนในการดูแล รักษา จัดการและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชายฝั่งตามลักษณะท้องที่ คือ เป็นกลุ่มของประมงแต่ละอ่าว และรวมตัวกันตามกลุ่มปัญหา ตำบลอ่าวน้ อยมี 14 หมู่บ้าน มี 3 หมู่บ้านที่ประกอบอาชีพประมงเป็นหลัก ได้รับผลกระทบจากการบุกรุกเข้าทำประมงพาณิชย์ จึงรวมตัวกันเป็นกลุ่มรักษ์อ่าวประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 4 หมู่บ้านประกอบด้วย บ้านตาม่องล่าย บ้านอ่าวน้อย และบ้านคั่นกระได ส่วนชุมชนบ้านทุ่งมะเม่า การรวมตัวยั งไม่เข้มแข็งนัก เนื่องจากชาวบ้าน ไม่ได้ประกอบอาชีพประมงเพียงอย่างเดียว มีการทำไร่สับปะรด และปลูกผัก ผลกระทบในเรื่องของรายได้จึงไม่ชัดเจนมากเท่ากับ 2 ชุมชน แรก

3. กฎระเบียบ จารีตประเพณี และกระบวนการระงับข้อพิพาทของชุมชนในการจัดการจากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มีทั้งกฎเกณฑ์ ที่กำหนดจากคนรุ่นก่อน ถ่ายทอดเป็นที่รับรู้ของชุมชน และปฏิบัติต่อเนื่องกันมา เช่น การไม่ลักขโมยเครื่องมือหาปลาที่วางทิ้งไว้ในทะเล ไม่ขโมยปลา ปู หอย ที่มีคนจับได้ และกฎเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นใหม่ เช่น การกำหนดให้สมาชิกกลุ่มต้องไม่มีเครื่ องมือจับปลาที่ห้าม (คราดหอย ลอบปู) กฎความร่วมมือระหว่างกลุ่ม เช่น การช่วยเฝ้าระวังเรืออวนลาก เรือคราดหอย การร่วมผลักดันเรือที่ลักลอบเข้ามาคราดหอย โดยในการใช้ทรัพยากรจะไม่มีปัญหาความขัดแย้งภายในชุมชน แต่จะมีความขัดแย้งกับภายนอก คือ การรุกล้ำเส้นแบ่งการทำ ประมงชายฝั่ง และประมงน้ำลึกโดยเรือประมงพาณิชย์

3.1 การกำหนดกติกาภายในชุมชน เช่นเส้นแบ่ง ตำแหน่ง แนวเขตของการออกเรือ ของกำหนดประเภทของเครื่องมือที่ใช้ในการจับปลา และให้ผู้ที่เป็นสมาชิกกลุ่มยอมรับ สร้างเครือข่าย

และร่วมมือกับชุมชนอื่นเช่นบ่อนอก คลองวาฬ เป็นเครือข่าย เฝ้าระวังเรือประมงจากภายนอก จัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์ ขยายพันธุ์สัตว์น้ำ บ้านตาม่องลายจัดทำโครงการธนาคารปู เพื่อขยายพันธุ์และเพิ่มจำนวนปูม้าในอ่าวประจวบ ฯ วางซังเพื่อเป็นแนวเขตของชุมชนบ้านคั่นกระได

ธนาคารปูม้าของชุมชนตาม่องล่าย

<u>ปูม้าไข่ที่ชาวประมงจับได้ แล้วนำมาอนุบาลที่ธนาคารปูม้า ก่อนจะปล่อยลงสู่ทะเลต่อไป</u>

3.2 กระบวนการแก้ไขข้อพิพาทเกี่ยวกับทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม กระบวนการอย่างเป็นทางการ โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐชี้ขาด แต่ไม่มีผล เพราะยังคงมีการทำความผิดซ้ำเดิม โดยเฉพาะในช่วงฤดูปิดอ่าว ห้ามจับปลาในเขตพื้นที่อื่น เช่น ในเดือนกันยายน 2550 รองผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้เชิญตัวแทนชาวประมงพื้นบ้าน และประมงคราดหอยลาย ต.ปากน้ำปราณ อ.ปราณบุรี ที่มีข้อพิพาทในการทำกินเข้าร่วมไกล่เกลี่ย จนได้ข้อยุติ คือ ห้ามเรือคราดหอยเข้าคราดชายฝั่งในเขต 3 ไมล์ทะเล หรือประมาณ

5.56 กิโลเมตร นอกจากนั้นยังมีข้อกำหนด ห้ามเรือคราดหอยคราดในเวลากลางคืน[3] ในกรณีขัดแย้งที่เกิดขึ้นมีกระบวนการแก้ไขข้อพิพาทอย่างเป็นทางการ หลายขั้นตอน ได้แก่

- **โดยคณะกรรมการในชุมชน** กลุ่มรักษ์อ่าวประจวบคีรีขันธ์ จัดเวทีเสวนาการจัดการทรัพยากรชายฝั่งโดยชุมชน เพื่อหาข้อสรุปในการจัดการทรัพยากรในพื้นที่อ่าวประจวบคีรีขันธ์ และเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ให้ผลักดันเป็นกฎระเบี ยบบังคับใช้ (ข้อเสนอ มีดังนี้ 1.กำหนดขนาดตาอวนคลุมท้องลอบปูม้าให้มีขนาด 2.5 นิ้วและการผลักดันให้ เครื่องมือลอบปูม้าเป็นเครื่องมือที่ผิดกฎหมายและทำลายล้าง 2.ผลักดันให้อวนตำหรืออวนล้อมเป็นเครื่องมือผิดกฎหมายและทำลายล้าง 3.มีมาตรการที่ชัดเจนในการผลักดันให้เรือประมงพาณิชย์และเรือที่มีเครื่องมือทำลายล้าง ให้ออกไปทำการประมงนอกเขต 5,400 เมตร 4.กำหนดพื้นที่เขตอนุรักษ์ที่ชัดเจนเรื่องการขยายเขต 3,000 เมตร เป็น 5,400 เมตร ให้มีผลในทางปฏิบัติ ที่มา สมาคมรักษ์ทะเลไทย พื้นที่อ่าวไทยตอนบนเพชรบุรี,ประจวบคีรีขันธ์)

การวางซังเป็นบ้านให้ปลาและเพื่อสร้างแนวเขตของชุมชนคั่นกระได

- **โดยเจ้าหน้าที่รัฐ** สำนักงานประมงจังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นเจ้าภาพจัดเวทีรับฟังเพื่อการแก้ไขกรณีพิพาทระหว่างเรือประมงคราดลายในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยมี กลุ่มรักษ์อ่าวประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 3 หมู่บ้านประกอบด้วย บ้านตาม่องล่าย บ้านอ่าวน้อย และบ้านคั่นกระได พร้อมชาวประมงพื้นบ้านตั้งแต่ อ . หัวหิน จนถึง อ .กุยบุรี จ .ประจวบคีรีขันธ์ จำนวนกว่า 100 คน และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ปัญหาโดยตรง เช่น สำนักงานประมงจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สำนักงานประมงอำ เภอ หน่วยปราบปรามประมงทะเลอ่าวน้อย กองบังคับการตำรวจน้ำ ต.ปากน้ำปราณ อ.ปราณบุรี จ.ประจวบคีรีขันธ์ กลุ่ม

[3] ที่มา http://infoterra.deqp.go.th/modules.php?name=News&file=article&sid=339

ประมง ฯ ได้ยื่นข้อเสนอที่ได้จากการจัดเวทีเสวนาชองชุมชน ให้แก่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้รับทราบและลงบันทึกไว้การประชุม เพื่อการพิจารณาต่อไป

- **โดยคณะกรรมการในหน่วยงานรัฐ** กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และคณะอนุกรรมการด้านสิทธิชุมชนและคณะอนุกรรมการเรื่องที่ดินและป่าไม้ เปิดเวทีรับฟังผลกระทบจากการเตาเผาขยะในพื้นที่ หมู่ที่ 3 บ้านคั่นกระได ตำบลอ่าวน้อย อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ซึ่งมีเป้าหมายในการก่อสร้างโรง ไฟฟ้าขยะในอนาคต โดยมีกกลุ่มประมงเรือเล็ก หมู่ที่ 13บ้านทุ่งมะเม่าลุ่มประมงพื้นบ้านตาม่องล่าย กลุ่มรักษ์บ้านเกิดหนองหญ้าปล้อง กลุ่มรักท้องถิ่นบ่อนอก- กุยบุรี กลุ่มอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกุยบุรี- สามร้อยยอด และเครือข่ายชาวบ้านตำบลอ่าวน้อย กว่า 400 คน ตัวแทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เช่นสำนักงานทรัพยากรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สำนักงานเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์ มาร่วมรับฟังและชี้แจงปัญหาที่เกิดขึ้น
- **โดยวิธีอื่น** ยื่นหนังสือต่อหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อให้เข้ามาตรวจสอบ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ประธานกรรมาธิการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วุฒิสภา สภาผู้แทนราษฎรและ กรมป่าไม้ เรื่องการขอให้ไต่สวนเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกรณีการเ พิกเฉยต่อการบุกรุกแผ้วถางที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติเขาทุ่งมะเม่า

4.การมีส่วนร่วมของชุมชนกับหน่วยงานรัฐในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

ในกรณีชุมชนบ้านตาม่องลาย ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์ ในการจัดตั้งธนาคารปูม้า เพื่ออนุรักษ์และขยายพันธุ์ปูม้าในอ่าวประจวบ ฯ และประชาสัมพันธ์โครงการเพื่อขยายไปสู่ชุมชนอื่น

<u>คณะผู้วิจัยแลกเปลี่ยนข้อมูลกับชุมชนที่ชุมชนชาวประมงพื้นบ้านอ่าวน้อย</u>

5. ปัญหาและอุปสรรคในการใช้สิทธิชุมชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- กฎหมายที่มีไม่เอื้อต่อสภาพการณ์ปัจจุบัน โดยเฉพาะกฎหมายประมงที่ออกมานานมาก
- หน่วยงานรัฐ โดยเฉพาะระดับท้องถิ่น เพิกเฉย ไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา และเอื้อประโยชน์ต่อนายทุน เอกชน หน่วยงานระดับสูงขึ้นไปเป็นผู้รุกรานสิทธิของชุมชนเสียเอง

6. วิธีการแก้ไขปัญหาและข้อเสนอในการแก้ไขปัญหาของคนในชุมชนเพื่อให้สิทธิชุมชนในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมของชุมชนได้รับการคุ้มครอง

ชุมชนเสนอว่าควร สร้างความรู้ความเข้าใจในการรักษาสิทธิของชุมชน ในการถูกบุกรุก ถูกแย่งชิงทรัพยากร และการดำเนินงานที่ไม่โปร่งใสของหน่วยงานราชการ สร้างความเข้าใจ ให้คนในชุมชนตระหนักถึงปัญหาที่กำลังเกิดขึ้น และวิธีการแก้ไขที่คนในชุมชนต้องเป็นผู้ทำเอง เช่น การอนุรักษ์สัตว์ น้ำ ไม่ใช้เครื่องมือที่ทำลายสัตว์น้ำที่ยังไม่ได้ขนาด การช่วยขยายพันธุ์ เพิ่มจำนวนสัตว์น้ำในพื้นที่ และสร้างเครือข่ายชุมชนที่ประสบปัญหาเดียวกัน เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แนวทางการแก้ไขปัญหา สร้างความเข้มแข็งในการปกป้องสิทธิของชุมชนจากการถูกละเมิดสิทธิจากภ ายนอก และกรณีที่ต้องต่อสู้กับหน่วยงานภาครัฐ นอกจากนี้ ต้องการให้ข้อเสนอ หรือข้อสรุปจากการระดมความเห็น หรือการตกลงกันของชุมชน ถูกผลักดันให้เป็นกฎหมาย เพื่อให้ชุมชนที่เป็นชาวประมงชายฝั่ง ได้รับการคุ้มครองสิทธิในทรัพยากรของชุมชน (ข้อเสนอในเรื่องของประมง มีดังนี้ 1.กำหนดขนาดตาอวนคลุมท้องลอบปูม้าให้มีขนาด 2.5 นิ้วและการผลักดันให้ เครื่องมือลอบปูม้าเป็นเครื่องมือที่ผิดกฎหมายและทำลายล้าง 2.ผลักดันให้อวนดำหรืออวนล้อมเป็นเครื่องมือผิดกฎหมายและทำลายล้าง3.มีมาตรการที่ชัดเจนในการผลักดันให้เรือประมงพาณิชย์และเรือ ที่มีเครื่องมือทำลายล้าง ให้ออกไปทำการประมงนอกเขต 5,400 เมตร 4.กำหนดพื้นที่เขตอนุรักษ์ที่ชัดเจนเรื่องการขยายเขต 3,000 เมตร เป็น 5,400 เมตร ให้มีผลในทางปฏิบัติ)